

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.X.37.729/2019/5.

A tanács tagjai: . Zanathy János
a tanács elnöke
. Magyarfalvi Katalin
előadó bíró
. Farkas Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: ...Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.27.797/2018/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.27.797/2018/20. ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2015. június 1-től 2018. június. 30-ig, C1 minősítési csoport szerinti rokkantsági ellátásban részesült. Az elsőfokú társadalombiztosítási szerv a felperes 2018. június 5-én benyújtott kérelmére, a 2018. július 2-án kelt határozatával havi 29.670 Ft összegű rehabilitációs ellátást állapított meg részére. A határozat szerint a felperes egészségi állapota - az elsőfokú komplex minősítés eredményéről készült összefoglaló véleményben megállapítottaknak megfelelően - 55%, B1 minősítési csoportba tartozik, foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, így a határozat szerinti összegben jogosult az ellátásra.
- [2] A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot helybenhagyta, mert a felperes egészségi állapotát a másodfokú

bizottság 59%-ban állapította meg azzal, hogy rehabilitálható, B1 minősítési csoportba tartozó.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát az egészségi állapota mértékének téves meghatározása miatt kérte arra hivatkozva, hogy betegségei alapján az egészségi állapota alacsonyabb mértékű.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte határozata ténybeli és jogi indokai fenntartásával.

Az elsőfokú ítélet

- [5] A munkaügyi bíróság a társadalombiztosítási határozatokat megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot, annak megállapítása mellett, hogy a felperes egészségi állapota az első-, a másodfokú orvosi vizsgálatok idején és az ítélethozatalkor is 50%-os, új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezte.
- [6] A bíróság ismertetette a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő véleményében foglalt megállapításokat, rögzítette, hogy az alperes indítványára, a felperes két megbetegedése (hematológiai károsodás, nyálmirigy működési zavar) részkárosító hatásában fennálló vitás kérdés tisztázása érdekében a szakvélemény kiegészítéséről két ízben is rendelkezett. A perben kirendelt szakértő a kiegészítő szakvéleményekben - az alperes által felvetettek mentén, az ítéletben ismertetettek szerint - részletesen megindokolta, hogy a két megbetegedés részkárosító hatását milyen okok miatt értékelte és állapította meg 10%-ban, illetve 5%-ban. Az alperes a szakvélemény megállapításait azonos körben továbbra is vitatta, az erre tekintettel, az Mfv.III.11.120/2010/3. számú határozatra hivatkozással előterjesztett, új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát azonban a bíróság a következő indokok alapján mellőzte.
- [7] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi a CXXX. törvény (Pp.) 308. § (1) bekezdése szerint a bíróság ugyanazon kérdésre rendszerint egy szakértőt rendel ki. A Pp. 315. § (1) bekezdése kizárólag akkor teszi lehetővé új szakértő kirendelését, ha az aggályosság megszüntetésére irányuló kísérlet sikertelen volt. Önmagában azon az alapon nincs lehetőség új szakértő kirendelésére, így a szakvélemények "többszörözésére", hogy a fél nem ért egyet a szakértő következtetéseivel.
- [8] A Pp. 316. § (1) bekezdés a-d) pontja felsorolja azokat az eseteket, amikor a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos. Az alperes nem adta indokát annak, hogy a perbeli szakvélemény miért aggályos. Önmagában az egyes kérdésekben fennálló véleménykülönbség nem ad alapot az aggályosság megállapítására, a szakvélemény helytállóságát nem dönti meg. A jelen perben kirendelt szakértő szakvéleményének helyességét nem teszi nyomatékosan kétséges az,

hogy az alperes a hematológiai megbetegedések kapcsán eltérő véleményen volt, a szakértő részletes, szakirodalmi adatokkal is alátámasztott szakvéleményét a bíróság aggálytalannak tekintette, így azt az ítélezés alapjául elfogadta.

- [9] Mivel a társadalombiztosítási szervek a felperes egészségi állapotát a fentiektől eltérően állapították meg, a határozatokat meg kellett semmisíteni, az elsőfokú hatóságnak pedig az új döntés meghozatala során a komplex minősítést a felperes 50%-os egészségi állapota figyelembevételével kell elvégeznie, majd megállapítania, hogy annak alapján milyen típusú és összegű ellátásra jogosult a felperes.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Pp. 315. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.
- [11] Az alperes - az ügy előzményeinek és a jogerős ítélet indokainak részletes ismertetését követően - kifejtette, hogy a rehabilitációs hatóságok eljárása során a szakértői bizottságok által adott komplex minősítések olyan szakértői vélemények, amelyek irányadók a felperes egészségi állapotának mértékét illetően. E szakvélemények helytállósága, illetve az azokon alapuló határozatok akkor vitathatók a perben, ha a fél a megalapozatlanságukat tudja bizonyítani. A Pp. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a közigazgatási eljárásban készült komplex minősítési vélemény nem tekinthető egyenrangúnak a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleménnyel. Ezért a közigazgatási eljárásban és a perben beszerzett szakvélemények közötti ellentmondás feloldásáról a bíróságnak további szakértői bizonyítás elrendelésével kellett volna gondoskodnia. Az alperes a szakvéleményre tett észrevételében részletesen megindokolta az új szakértő kirendelésére tett indítványát, amely összhangban van a Pp. 316. § (1) bekezdés c) pontjában előírt új feltételekkel. Az ítélet azért sérti a Pp. 315. § (1) bekezdését, mert a bíróság a határidőben előterjesztett és érdemben indokolt bizonyítási indítványát mellőzte, így a tényállást nem tárta fel teljes mértékben.
- [12] Az alperes - álláspontja alátámasztásaként és felülvizsgálati kérelme befogadásának indokaként - hivatkozott arra is, hogy a korábbi joggyakorlat szerint a bíróság új igazságügyi szakértő kirendelését egymásnak ellentmondó szakvélemények esetén szükségesnek tartotta, amellyel ellentétes, hogy a bíróságok az ítéleteiket - ahogyan a jelen ügyben is -, egyetlen igazságügyi szakértő véleményére alapítsák. Végül utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében, így a jelen perben felhívott Mfv.III.11.120/2010/3. számú határozatában kimondta, hogy az ORSZI szakértői bizottságai és az igazságügyi orvosszakértő véleménye közötti olyan kérdésekben mutatkozó eltéréseket, amelyek megítélése

különleges szakértelmet igényel, a bíróságnak a Pp. 182. § (3) bekezdése alkalmazásával, további szakértői bizonyítás elrendelésével kell tisztáznia.

- [13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a 74-2-03371/2018/5. számú határozat "újbbóli felülvizsgálatát" kérte arra hivatkozva, hogy 2015. óta fennálló betegségei mellett új, súlyos megbetegedései is keletkeztek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [15] A jogerős ítélet felülvizsgálata során a Kúriának arról kellett döntenie, hogy a munkaügyi bíróság az eljárása során megsértette-e a Pp. új szakértő kirendelését szabályozó 315. § (1) bekezdését.
- [16] Az irányadó tényállás szerint a felperes egészségi állapotát a másodfokú orvosi bizottság és a perben kirendelt igazságügyi szakértő két megbetegedést kivéve, azonos megbetegedések és részkárosodások alapul vételével határozta meg. A másodfokú hatósági eljárásban és a perben szakvéleményt adó szakértők véleménye között abban volt különbség, hogy a szakértői bizottság az igazságügyi szakértő által 10%-kal, illetve 5%-kal értékelt két megbetegedés közül egyiket sem értékelte, amely különbség a perben vitás kérdés, a felperest megillető ellátás megállapítása szempontjából jelentőséggel bírt.
- [17] A Kúria az előtte Kfv.X.37.883/2019., és Kfv.X.37.256/2019. számon, megváltozott munkaképességű személyek ellátásai tárgyában folyamatban volt társadalombiztosítási perekben, hasonló tényállású ügyekben, azonos tartalmú felülvizsgálati kérelmekre iránymutatást adott a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó szabályai értelmezéséről, a Pp. 315. § (1) bekezdése helyes alkalmazásáról. A Kúria rámutatott arra, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira való jogosultság szempontjából lényeges azon tények megállapításához, amelyek megítélése különleges szakértelmet igényel, a társadalombiztosítási szervek eljárásában ún. komplex minősítés keretében a Kormány által kijelölt szakértői szerv ad szakvéleményt [Mmtv. 15. §, 19. § a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (Kr.) 1. § (1)-(2) bek.]. A minősítést - az Mmtv., a Kr. és a NEFMir. alkalmazásával - a rehabilitációs hatóság orvos-, foglalkozási rehabilitációs és szociális szakértőkből álló bizottságai végzik; a bizottságoknak a rehabilitációs orvosszakértői, foglalkozási rehabilitációs szakértői, illetve országos szociálpolitikai szakértői névjegyzékbe bejegyzett szakértő tagjait és - kormányzati szolgálati jogviszonyban álló - elnökét a szakértői szerv vezetője jelöli ki [Mmtv. 27. §-27/A. §, Kr. 11-13/C. §]. Mivel a bizottságok tagjai a vizsgált ellátásokra való jogosultság vitatott feltételei megítéléséhez megfelelő szakértelemmel rendelkeznek, a társadalombiztosítási szerv alperes a perben - a tényállás szabad

megállapításának elvéből [Pp. 263. § (1) bekezdés] fakadóan, törvény ez irányú tiltó rendelkezése hiányában - a tőlük beszerzett nyilatkozatokkal, véleményekkel alátámaszthatja a perben kirendelt igazságügyi orvos-, rehabilitációs foglalkozási, illetve szociális szakértő által elkészített szakvélemény aggályosságát. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a bíróság a perben kirendelt szakértők szakvéleményét vitató nyilatkozatok alapján köteles lenne új szakértő kirendelésére.

- [18] A Kúria a fenti határozatában a jelen perrel azonos vitás kérdés kapcsán kiemelte, hogy a törvényhozó a Pp.-ben új alapokra helyezte a szakértői bizonyítást; ennek szabályai - Kp. XIV. fejezetében foglalt eltérésekkel - a közigazgatási perben is irányadók [Kp. 78. § (1) bekezdés]. A Pp. szabályozásában a különleges szakértelmet igénylő kérdések megválaszolására, tények megállapítására magánszakértő, más eljárásban kirendelt szakértő és kirendelt szakértő alkalmazható. A perben szakértőként az igazságügyi szakértőkről szóló törvény [az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.)] szerinti szakértőt vagy a Szaktv.-ben meghatározott eseti szakértőt lehet alkalmazni [Pp. 300. § (2) bekezdés]. A Pp. alkalmazásában a Szaktv. szerinti szakértők és eseti szakértők minősülnek szakértőnek, így ezen szakértők véleménye minősül szakvéleménynek. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai tárgyában a közigazgatási hatósági eljárásban szakvéleményt adó bizottságok véleményei nem minősülnek a Pp. 306. § szerinti, más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének, és - ahogyan arra a Kúria a Kfv.X.37.763/2019/6. számú határozatában rámutatott - a Kp. 80. § szerinti, megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő által adott szakvéleménynek sem.
- [19] A Kúria a fentiek alapján megállapította, hogy a komplex minősítést végző bizottságok szakvéleményei a Pp. és a Kp. alkalmazásában, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai tárgyában hozott társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perben nem minősülnek szakvéleménynek; nem fogadta el az alperes ezzel összefüggésben előadott azon érvelését, hogy a közigazgatási eljárásban és a perben beszerzett szakvélemények hivatkozott ellentmondásait a szakvélemények „egyenrangúsága” alapján új szakértő kirendelésével lehet csak kiküszöbölni.
- [20] A szakértő szakvéleményének előterjesztését követően a fél indítványára további szakértői bizonyítás (felvilágosítás kérés, új szakértő alkalmazása) elrendelésének van helye akkor, ha a szakvélemény aggályos. Ha a kirendelt szakértőtől származó szakvélemény aggályai nem kerülnek felszámolásra, úgy a szakvélemény a perben bizonyítékként nem vehető figyelembe [Pp. 315. § (1) bekezdés, 316. § (3) bekezdés]. Azt, hogy a kirendelt szakértő szakvéleménye mikor tekinthető aggályosnak, ekként további szakértői bizonyítás indítványozására és elrendelésére alapot adónak, illetve végső soron, az aggályok felszámolásának hiányában a bíróság döntése meghozatala során mellőzendőnek, a törvényhozó a Pp. 316. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban szabályozta: ha hiányos,

illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit, ha homályos, ha önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy ha egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér. A kirendelt szakértő szakvéleményének beszerzését követően további szakértői bizonyítás elrendelését tehát a fél alappal akkor indítványozhatja, ha annak szükségességét a Pp. 316. § (1) bekezdés a)-d) pontokban felsorolt valamely ok megjelölésével és az arra vonatkozó indokok előadásával megfelelően alátámasztja.

- [21] A Kúria rámutatott: abban a kérdésben, hogy a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adó szakértőktől alperes által beszerzett nyilatkozatok ténylegesen alkalmasak-e arra, hogy a perben kirendelt szakértő szakvéleménye megalapozottságát illetően aggályokat keltsenek, ekként van-e helye a fél indítványára további szakértői bizonyítás elrendelésének, általános jellegű iránymutatás nem adható, erről a bíróságnak a konkrét eset összes körülményei alapján, a perben rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével kell állást foglalnia. Kizárólag amiatt - mert a rehabilitációs hatóság szakértői bizottságának orvosszakértő tagja valamely, szakértői mérlegelés eredményeként megállapítandó tény, körülmény megítélésében, egy (vagy akár több) betegség részkárosító hatása mértékének meghatározásában a bíróság által kirendelt igazságügyi orvosszakértőtől eltérő álláspontot foglal el - általában nem lehet új szakértő kirendelését kezdeményezni.
- [22] A Kúria ítéletében tett fenti megállapítások a jelen ügyben is mindenben irányadók. A jelen perben a bíróság által kirendelt szakértő járt el, az általa előterjesztett szakvélemény kiegészítését a bíróság az alperes indítványára elrendelte, ítéletében részletesen ismertette azokat az indokokat, amelyek alapján a kiegészített szakvéleményt aggálytalannak tekintette. Az alperes az ezt követően előterjesztett indítványában nem jelölte meg, hogy a kiegészített szakvéleményt a Pp. 316. § (1) bekezdés a)-d) pontjában szabályozott okok közül melyek alapján tartja aggályosnak, új szakértő kirendelését a Pp. 315. § (1) bekezdésére és a Legfelsőbb Bíróság Mfv.III.11.120/2010/3. számú ítélete szerinti gyakorlatára utalással, a másodfokú orvosszakértő főorvos által a korábbi észrevétele fenntartására vonatkozó nyilatkozata csatolásával kérte. A munkaügyi bíróság helyesen, a Pp. 315. § (1) bekezdése megsértése nélkül helyezkedett arra az álláspontra, hogy ezen indítvány alapján új szakértő kirendelésének nem volt helye. Ennek megítélésekor a korábbi, eltérő jogszabályi környezetben, más anyagi, de főként eljárási szabályok [a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény, az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézettről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 213/2007. (VIII.7.) Korm. rendelet, stb.] alkalmazásával kialakított bírói gyakorlat érvényesülését nem lehet számon kérni. Önmagában az a tény, hogy a vitás megbetegedések, illetve azok részkárosító hatása

a közigazgatási eljárásban és a perben eltérően került meghatározásra, az alperes által - egyebekben csupán a felülvizsgálati eljárásban - megjelölt Pp. 316. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ok fennállására, annak megállapítására, hogy a kirendelt szakértő véleménye a perbeli adatokkal való ellentét miatt aggályos, nem adott alapot.

- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltak kapcsán a Kúria végül utal arra, hogy a közigazgatási perben eljáró bíróság a közigazgatási cselekmény törvényességéről a Kp. 85. § (2) bekezdése értelmében a határozat meghozatalakor fennálló tények alapján dönt (pl. Kf.IV.38.098/2018/10.), ezért a felülvizsgált határozatok meghozatala óta keletkezett megbetegedéseknek a határozatok és a jogerős ítélet jogszerűsége szempontjából nem volt jelentősége.
- [24] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján - hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [25] A felperes a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem érvényesített, ezért a Kúriának e tárgyban rendelkeznie nem kellett.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az Mmtv. 14. § (2) bekezdése alapján döntött.
- [27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése által alkalmazni rendelt Kp. 114. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [28] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. december 16.

. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő